

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

Ei / No

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Taiteen edistämiskeskus pitää kolmen kuukauden määräaikaan liian lyhyenä. Suoja-aikaa tulisikin pidentää vähintään kuuteen kuukauteen kaikkien työperäisten oleskelulupatyyppeiden osalta riippumatta aiemmasta oleskeluluvan kestosta.

Taide ja kulttuurialalla työskentelee Suomessa jatkuvasti kansainvälisiä erityisosaajia, joista haluamme pitää kiinni ja houkutella osaajia Suomeen myös tulevaisuudessa. Taiteen ja kulttuurin puolella rekrytointien aikataulut ovat syklisiä produktioiden kausiluonteisuudesta ja rahoituspäätösten rytmityksestä johtuen. Kulttuurialalla rekrytointiprosessit saattavat olla pitkiä ja vaatia useampia valintakierroksia.

Hallituksen esityksessä todetaan korkeasti koulutettujen osaajien uudelleen työllistymisen kestävässä muissa töissä työllistyviä kauemmin. Taiteentekijät ovat pitkälle urallaan erikoistuneita korkeakoulutettuja asiantuntijoita. Taiteentekijät tulee nostaa korkeasti koulutettujen erityisasiantuntijoina pidemmän työllistymisajan piiriin, kuten useissa valtioissa toimitaan (esim. Global Talent visa in the UK).

Erimittaiset suoja-ajat asettavat hakijat eriarvoiseen asemaan. Esityksen mukaan 3 kk:n sääntö koskee maassa alle 2 vuotta olleita, eli käytännössä henkilöitä, jotka eivät vielä tunne toimintaympäristön käytäntöjä ja keinoja työnhakuun, eivätkä ole ehtineet muodostaa työllistymistä tukevia verkostoja. Ohjauksen ja neuvonnan saaminen työllistymiseen on hankalaa puutteellisella kielitaidolla ja tietämyksellä yhteiskunnan ja tarkemmin oman alan toimintaperiaatteista uudessa maassa. Lyhyt työnhaku-aika asettaa työnhakijan myös heikkoon neuvotteluasemaan alalla. Lyhyt työnhaku-aika johtaa palkka- ja työehtoneuvotteluissa heikkoon asemaan alalla, jossa ei ole lähtökohtaisesti sitovia työehtosopimuksia.

Henkilö saattaa kulttuurialalla myös työllistää itseään samanaikaisesti useassa osa-aikaisessa työ- tai toimeksiantosuhteessa. Yksittäinen työsuhde ei kata koko-aikaista työllistymistä, mutta yhdessä toimeksiannot kattavat koko-aikaisen työn työssäoloehdon ansaintaan pohjautuvan kriteerin. Työsuhteet saattavat olla lyhyitä, mutta henkilöllä on selkeästi jatkuvasti vahva työllistymispotentiaali työmarkkinoilla. Lakiesityksessä ei määritellä, miten osa-aikaisiin ja lyhyisiin työsuhteisiin suhtaudutaan, tai miten yrittäjäksi siirtyminen ja yrittäjyyden aloittamiseen liittyvä markkinoiden ja liiketoiminnan kasvu mahdollistetaan.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

**Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?**

Ei / No

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus lisää työnantajan ja maahanmuuttoviraston velvoitteita ja hallinnollista taakkaa. Ilmoitusvelvollisuus saattaa jatkossa vaikuttaa oleskeluluvan saamisaikaan jonojen ja odotusajan pidentyessä. Ehdotuksessa mainitaan, että jo tällä hetkellä käsittelemättömiä ilmoituksia töiden loppumisesta on jonossa useampi tuhat.

Vaihtoehtona työnantajalle säädettävälle ilmoitusvelvollisuudelle tulisi säätää työttömäksi jäävälle velvollisuus työttömäksi työnhakijaksi kirjautumisesta.

Työnantajalle suunniteltu ilmoittamisaika on lyhyt. Työnantajan ilmoittamisen määräaikaa pidentämällä esimerkiksi 14 tai 30 vuorokauden vältyttäisiin tilanteilta, jossa työnantajan ilmoituksen viivästymisen takia työntekijän oikeus oleskella maassa tai etsiä uusi työ vaarantuu.

Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?

Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?

Kyllä / Yes

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

-

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Possible comments on the proposed regulation

Taiteen edistämiskeskus kannattaa työnteko-oikeuden laajentamista.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä

Possible other comments on the proposal

-

Terho Henri
Taiteen edistämiskeskus